Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 511/2024
16.04.2026. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић и Татјане Ђурица, чланова већа, у парници тужилаца Нишпројект-Високоградња АД Ниш и Нишпројект-Пројектовање ДОО Ниш, чији је заједнички пуномоћник Зоран Љ. Митић, адвокат у ..., против туженог Фондација за решавање стамбених потреба младих научних радника и уметника Универзитета у Нишу из Ниша, чији је пуномоћник Славољуб Вељковић, адвокат у ..., ради дуга, вредност предмета спора 13.550.354,12 динара, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 6228/20 од 04.08.2022. године, у седници већа одржаној дана 16.04.2026. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 6228/20 од 04.08.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Привредног суда у Нишу П 687/2017 од 16.10.2020. године, која је исправљеном решењем истог суда П 687/2017 од 04.12.2020. године, одбијен је тужбени захтев тужилаца да се обавеже тужени да тужиоцима солидарно исплати износ од 13.550.354,12 динара са законском затезном каматом почев од 21.04.2017. године, као дана подношења тужбе, до исплате. Тужиоци су обавезани да туженом солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 1.697.028,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 6228/20 од 04.08.2022. године, одбијене су жалбе тужилаца као неосноване и потврђена првостепена пресуда која је исправљена решењем истог суда. Одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су изјавили благовремену и дозвољену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 – др. закон), Врховни суд је одлучио да ревизија тужилаца није основана.

У доношењу побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју суд у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Наводи ревидента којима указује на постојање релативно битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, а у вези са одредбом члана 199. став 2. истог Закона, нису дозвољени, имајући у виду да евентуалне повреде процесног закона учињене од стране првостепеног суда нису основ предвиђен чланом 407. Закона о парничном поступку за изјављивање ревизије. Недозвољени су и ревизијски наводи којим указује да је одлука захваћена битном повредом из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку имајући у виду да сходно одредби члана 407. Закона о парничном поступку наведена повреда није основ за изјављивање ревизије.

Предмет тужбеног захтева је новчано потраживање на име обрачунате камате због плаћања главног дуга у доцњи у износу од 13.550.354,12 динара са законском затезном каматом почев од 21.04.2017. године.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, дана 05.08.2008. године тужиоци су, као извођачи радова, са туженим, као наручиоцем, закључили Уговор о грађењу стамбено-пословног објекта, спратности По+П+7 у улици ... у Нишу. Укупна уговорена вредност радова износила је 552.082.711,80 динара. У чл. 9 је предвиђено да ће уговорену цену наручилац платити извршиоцу путем привремених месечних ситуација и окончане ситуације. Према чл. 10 предвиђено је да је радове извођач обавезан да изведе у року од 420 дана од увођења у посед. Тужиоци су делимично извели наручене радове, а тужени је дуговано платио у доцњи. Парничне странке закључиле су и Уговор о залагању потраживања дана 01.09.2011. године, којим је тужени дао залогу тужиоцима на своје потраживање у износу од 66.268.342,47 које има према свом дужнику, Граду Нишу, које је дужник дужан да плати залогодавцу најкасније до 31.12.2011. године, у складу са уговором бр. 3577/2010-01,025/1-01-18/4/10 од 30.12.2010. године. У чл. 2. је предвиђено да залогодавац своје потраживање из чл. 1 овог уговора даје у залогу залогопримцу, као обезбеђење новчаног потраживања у износу од 66.268.342,47 динара на основу закљученог Уговора о грађењу од 05.08.2008. године, уз овлашћење да тужиоци наплате своје потраживање из заложеног износа, уколико тужени не измири своје обавезе из Уговора о грађењу. Залога је уписана у регистар заложног права на покретним стварима и правима под Зл.бр. 14162/2011 од 16.09.2011. године, за основни износ обезбеђеног потраживања 66.268.342,47 РСД, максимални износ обезбеђеног потраживања 66.268.342,47 РСД, док је дан доспелости потраживања 30.12.2011. године. Тужилац Нишпројект-Високоградња АД Ниш и тужени су дана 03.11.2015. године закључили Споразум о начину измиривања међусобних потраживања на дан 30.09.2015. године, којим су констатоване обавезе туженог према тужиоцу Нишпројект-Високоградња АД Ниш у следећим износима: 1) износ од 6.554.772,00 динара на име чуварске службе за период од 01.01.2011. до 30.09.2015. године, 2) износ од 659.783,81 динара на име рачуна за електричну енергију, 3) износ од 303.568,40 динара на име осигурања градилишта за 2014. и 2015. годину, 4) износ камате од 23.547.2014,72 динара обрачунате на остатак

дуга од 54.547,33 динара почев од 01.01.2012. године. Уговорена је динамика плаћања дугованог, ставке 1-3, а у чл. 3 је констатовано да су фондација и извођач радова сагласни да на дан потписивања овог споразума немају друга неизмирена међусобна потраживања.

Наводи ревидента којим побија наведене утврђене чињенице, нису дозвољени ревизијски разлози у смислу одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Према закључку Врховног суда нижестепни судови правилно су применили материјално право приликом одлучивања о тужбеном захтеву.

Одредбом члана 344. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да обавеза престаје кад поверилац изјави дужнику да неће тражити њено испуњење и дужник се са тим сагласи. За пуноважност овог споразума није потребно да буде закључен у форми у којој је закључен посао из кога је обавеза настала (члан 344. став 2. Закона о облигационим односима).

Ревизијом се побија закључак нижестепених судова у погледу правног дејства Споразума о начину измирења обавеза на дан 30.09.2015. године наводима да се не може сматрати отпустом дуга.

Насупрот наводима ревизије, Врховни суд сматра правилним закључак нижестепених судова у погледу правног дејства Споразума о начину измирења међусобних потраживања на дан 30.09.2015. године као отпуста дуга. Споразумом је констатовано да тужилац Нишпројект-Високоградња АД Ниш према туженом нема неизмирених потраживања, осим утврђених о којима су се стране из споразума сагласиле о плаћању. Шта више, стране у споразуму сагласиле су се о обиму постојећег потраживања овде тужиоца Нишпројект-Високоградња АД Ниш које не обухвата потраживања на име затезних камата за износе плаћене у доцњи. Констатовано је потраживање за затезне камате на остатак дуга по уговору о грађењу од 54.547,33 динара, а ни те камате нису предвиђене за измирење, по одредби чана 2. Споразума. Наведени Споразум испуњава услове прописане чланом 344. став 1. Закона о облигационим односима и производи правно дејство изјаве о отпусту дуга за потраживања тужиоца Нишпројект-Високоградња АД Ниш за сва потраживања из уговора о грађењу осим оних за које је уговорена динамика плаћања.

Споразум нема дејство у односу на тужиоца Нишпројект-Пројектовање ДОО Ниш, јер исти није потписник. Терет доказивања постојања утуженог потраживања на име камате и његове висине је на тужиоцу. Налаз и мишљење вештака које су тужиоци приложили уз тужбу, на околност обрачуна затезне камате, судови нису прихватили јер су противни правилима о урачунавању испуњења из члана 313. Закона о облигационим односима и не доказују постојање дуга за затезне камате. Накнадним вештачењем, комисија судских вештака утврдила је да тужени нема неизмирених доспелих потраживања по основу уговора о грађењу, већ само по рачуну из 2015. године. Поред тога, тужилац Нишпројект-Пројектовање ДОО Ниш дао је брисовну дозволу за наведену залогу, према чијој садржини је дуг по уговору о залози измирен у целости. На основу изнетог су нижестепени судови закључили да о потраживању тог тужиоца нису пружени јасни докази. С обзиром на такво утврђење судови су одбили тужбени захтев тужиоца Нишпројект-Пројектовање ДОО Ниш.

Одлука о тужбеном захтеву тужиоца Нишпројект-Пројектовање ДОО Ниш заснована на таквом чињеничном утврђењу, које се ревизијом не може побијати, је правилна, с обзиром да потраживање тог тужиоца није доказано.

Стога, како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози о којима ревизијски суд води рачуна по службеној дужности, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу првом изреке.

Одлуку у ставу другом изреке, Врховни суд донео је применом одредбе члана 165. Закона о парничном поступку, с обзиром да тужиоци нису успели у поступку по ревизији.

Председник већа – судија
Татјана Миљуш с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић